

רפואה והלכה

הגישה לחולה ולפצוע בשבת

במה נע סוק

- רפואת ילדים
- פציעות וחבלות (טראומה)

הקדמה

- ופקוח נפש מצווה רבה היא. הזריז הרי זה משובח, הנשאל מגונה, השואל שופך דמים וכל שכן המתייאש ואינו עושה (הרמב"ן, על פי הירושלמי).

ופקוח נפש מצווה
רבה היא. הזריז
הרי זה משובח,
הנשאל מגונה,
השואל שופך דמים
וכל שכן המתייאש
ואינו עושה

סוגי פניות

- לטיפול מייד
- לבירור
- ל-Reassurance

איכות חיים של הרופא

- רפואה זה לא רק מקצוע, זה דרך חיים
- שבת היא זמן מנוחה גם של הרופא
- איכות חיים של בני המשפחה
- יכולת לתת מענה בכלים מוגבלים
- תיעוד
- ביטוח

ופקוח נפש מצווה רבה היא. הזריז הרי זה משובח, הנשאל מגונה, השואל שופך דמים וכל שכן המתייחס ואינו עושה

גיל

- ילוד
- תינוק
- ילד
- נער

דחיפות

- אקוטי / כרוני
- מסכן חיים / עלול לסכן חיים
- מסכן איבר
- פגיעה קבועה באיכות החיים
- הרגשה רעה
- פגיעה באיכות חיים זמנית

כרוני

- ניסיון של המשפחה
- טלפון של רופא מטפל
- החמרה, יכולה להיות משמעותית יותר

אקוטי

● קוצר נשימה

● פרכוס

● צליעה

● פריחה

● שלשול

● הקאה

● דמם

● נפיחות

● חש ברע

● מתנהג שונה מהרגיל

● אפטי

● אי שקט

● חם

● כחלון

● אודם

ופקוח נפש מצווה
רבה היא. הזריז
הרי זה משובח,
הנשאל מגונה,
השואל שופך דמים
וכל שכן המתייאש
ואינו עושה

הרג שה רעה

- הילד נראה רע
- אפטי
- מתנהג שונה מהרגיל
- אי שקט

חם

- עד גיל חודש
- עד גיל שלשה חודשים
- עד גיל שלש שנים
- מגיל שלש שנים

- חם גבוה
- חם מרכזי
- חם תגובתי

ופקוח נפש מצווה
רבה היא. הזריז
הרי זה משובח,
הנשאל מגונה,
השואל שופך דמים
וכל שכן המתייאש
ואינו עושה

קוצר נשימה

- קוצר נשימה הוא סימן למצוקה של הילד.
- כחלון הוא סימן מלווה המראה כי המצב קשה!
- הגורמים יכולים להיות מסכני חיים.
- בדרך כלל יתבטא בנשימות מהירות (ושטחיות), נשימה של "אברי עזר", ורצון לשבת (בגילאים הרלוונטיים).
- לא לשכוח כי שאיפת גזים רעילים, יכולה לגרום לכך.
- בדרך כלל ניתן למצוא גורמים נוספים מכוונים.

של שול / הקאה

- הכי שכיח, זיהום (וירלי) במערכת העיכול.
- לעיתים מהווים סימן למחלה אחרת (בעיקר הקאה, אך גם שלשול).
- לחשוב על סיבה נוירולוגית.
- בגיל צעיר – האכלת יתר. רפלוקס.
- בקיעת שיניים.
- תגובה לתרופה.
- יציאות של ילוד.

דמם

אף ●

שתן ●

UGI ●

LGI ●

נפיחות

- מקומית
- אזורית (עפעפיים, גפיים עליונות, גפים תחתונות, מיימת) / כללית
- כליות
- אלבומין
- זיהומית
- חסימה לימפטית
- לבבית
- כבד

פרכוס

- פרכוסי חם הינם שכיחים בגילאי 9 חודשים, עד 5 שנים. השיא בגיל 14-18 חודש. השכיחות סביב 3-4%.
- גם מחלת אפילפסיה, יכולה להתחיל להתבטא בגיל זה, בזמן חם.
- סימנים לפרכוס שאיננו שגרתית:
  - פרכוס לא סימטרי
  - נמשך זמן ארוך
  - יותר מפעם אחת ביממה.

פריחה

- יש להבדיל בין פריחה פטכיאלית, למקולרית
- פריחה המשתנה.
- פריחה כאשר הילד חש בטוב, או כאשר ישנם תסמינים נוספים.

צליעה

- צליעה שלא בהקשר לחבלה.
- צליעה המלווה בחם.
- צליעה מס' ימים עד שבועות לאחר מחלת חם.

ופקוח נפש מצווה
רבה היא. הזריז
הרי זה משובח,
הנשאל מגונה,
השואל שופך דמים
וכל שכן המתייאש
ואינו עושה

מסכן חיים

- גוף זר
- שינוי במצב הכרה
- הפרעה נשימתית קשה
- מחלת לב

מחלות זיהומיות

- דלקת קרומי המוח
- דלקת ריאות
- דלקת אוזניים
- סינוסיטיס
- דלקת גרון
- דלקת בדרכי השתן
- דלקת במערכת השלד
- דלקת ברקמה רכה

- חיידקי
- וירלי
- אחר

ופקוח נפש מצווה רבה היא. הזריז הרי זה משובח, הנשאל מגונה, השואל שופך דמים וכל שכן המתיימש ואינו עושה

ופקוח נפש מצווה
רבה היא. הזריז
הרי זה משובח,
הנשאל מגונה,
השואל שופך דמים
וכל שכן המתייאש
ואינו עושה

רגישות

- עקיצות
- מאכלים
- תרופות
- פריחה
- אודם
- נפיחות
- קוצר נשימה
- ירידת לחץ דם
- שינוי בהכרה

חלק שני

חבלות ופצעי עות בשבת

במה נע סוק

- רפואת ילדים
- פציעות וחבלות (טראומה)

הקדמה

- ופקוח נפש מצווה רבה היא. הזריז הרי זה משובח, הנשאל מגונה, השואל שופך דמים וכל שכן המתייאש ואינו עושה (הרמב"ן, על פי הירושלמי).

משמעות

תפקוד •

אסתטיקה / אסתטיקה •

ופקוח נפש מצווה
רבה היא. הזריז
הרי זה משובח,
הנשאל מגונה,
השואל שופך דמים
וכל שכן המתייאש
ואינו עושה

חבלת ראש

- מהות החבלה
  - מצב הכרה
  - פתוחה / סגורה
  - סימנים נלווים
  - גיל הילד
- חבלה הנראית קלה, אך עם סימנים נלווים

הגיש ה לפציעה ק לה

● ניקוי

● ניקוי

● ניקוי

● ניקוי

● חיטוי

● עצירת דמם

● מניעת זיהום משני

רקמות רכות

- חתך
- חסר רקמה
- נשיכה

חתך

- חתך ישר / קריעה
- דם פעיל / דם פסק
- עומק החתך
- נקיון הפצע
- חבישה
- הדבקה
- תפירה

חסר רקמה

- תפקוד
- אסתטיקה
- לנסות לשמור את החלק

דרך החבישה

- חיתוך תחבושת.
- שימת משחה
- חיתוך פלסטר

טטנוס

- החיידק נפוץ באדמה
- נמצא גם על ברזל
- הטיפול גורם נזק נוסף נרחב לאזור

- חיסון פעיל וסביל
  - למי שחוסן באופן מלא – 5/10 שנים לפי הפציעה
  - למי שלא חוסן או לא ידוע – חיסון סביל + פעיל לפי הפציעה
  - דחיפות המתן – לפי הפציעה

ופקוח נפש מצווה
רבה היא. הזריז
הרי זה משובח,
הנשאל מגונה,
השואל שופך דמים
וכל שכן המתייאש
ואינו עושה

נשיכה

- נקיון המקום
- תפיסת בעל החיים ?

טיפול משלים

- נקיון וחיטוי של הפצע.
- טיפול אנטיביוטי.
- חיסון כנגד חידק הטטנוס.
- חיסון כנגד כלבת (בשבת – הדסה עין כרם בלבד!)

ופקוח נפש מצווה
רבה היא. הזריז
הרי זה משובח,
הנשאל מגונה,
השואל שופך דמים
וכל שכן המתייאש
ואינו עושה

עצמות

- פריקה
- מרפק
- כתף
- שבר
- ריסוק
- שבר מורכב (שבר עם דם, או פגיעה נוירולוגית)

שיניים

- נפילה של של קבועה (ביום חול!)
  - מצא את השן.
  - שטוף קלות במי ברז – אין לגעת בשורש ביד!
  - החזר למקומה. באם יש פחד להחזרה – לשים בשקית עם חלב פרה קר.
  - להגיע לרופא שיניים בהקדם (20 דקות סיכוי מצויין, שעתיים סיכוי נמוך)
  - בדרך להחזיק את השן במקומה על ידי יד של הילד.
  - לא לשכוח לחגור חגורת בטיחות, ולנהוג בזהירות.